

До разової спеціалізованої вченої ради по захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії Жовтаном Ю.В.

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора юридичних наук, професора Тітка Івана Андрійовича на дисертацію Жовтана Юрія Валерійовича «Доступ до матеріалів досудового розслідування: теорія і практика», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»

Оцінка актуальності обраної теми. Оцінка актуальності теми проведеного дослідження є першою вимогою загальної оцінки офіційним опонентом роботи здобувача, оскільки за відсутності актуальності обраної тематики та реальної потреби у її науковому осмисленні таке дослідження втрачає сенс. Стосовно роботи Юрія Валерійовича Жовтана слід зазначити наступне: як заявлена тема, так і зміст роботи, запропоновані автором висновки і рекомендації переконливо свідчать про відповідність дисертації вимогам сьогодення, а відтак підтверджують актуальність обраного для дослідження напрямку. Як справедливо зазначає автор, віддаючи належне теоретичним напрацюванням, пов'язаним із ознайомленням учасниками з матеріалами кримінального провадження, слід зауважити, що окремі питання теоретичного та прикладного характеру щодо розуміння доступу до матеріалів досудового розслідування, специфіки реалізації окремими учасниками кримінального провадження права на доступ до матеріалів досудового розслідування, можливості оскарження незабезпечення доступу до матеріалів досудового розслідування тощо, потребують нового наукового осмислення, внесення відповідних змін до законодавства, напрацювання рекомендацій практичного характеру. (с. 18-19 дисертації).

Викликає повагу й наукова сміливість автора, який, незважаючи на наявність наукових досліджень схожої/суміжної направленості (див.:

В. А. Осмолян «Ознайомлення учасників процесу з матеріалами кримінальної справи» (Київ, 2012 р.), О.О. Торбас «Форми закінчення досудового розслідування за Кримінальним процесуальним кодексом України» (Одеса, 2015 р.), Н. Л. Боржецька «Форми закінчення досудового розслідування: правові, теоретичні та прикладні проблеми» (Острог, 2016 р.) та ін.) все ж спрямував свій науковий пошук на авторське переосмислення піднятого питання. При цьому таке рішення дисертанта можна вважати обґрунтованим, зважаючи на опрацювання автором новітньої судової практики та нормативних змін.

Можна продовжувати перелік обставин, які зумовлюють необхідність у дослідженні обраної здобувачем тематики, але вже перелічене, на думку офіційного опонента, надає можливість констатувати її актуальність.

Оцінка наукової обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Викладені в роботі наукові положення та висновки є обґрунтованими, аргументованими та переконливими. Про достатній рівень достовірності значною мірою свідчить опрацювання автором істотного обсягу літературних джерел з різних галузей наукового знання.

Вагомості роботі надає емпірична база, на яку спирається дисертант. Зокрема, офіційні судові статистичні дані, відомості з Єдиного реєстру судових рішень, рішення ЄСПЛ, результати опитування 35 суддів, 36 прокурорів, 52 слідчих Національної поліції, 35 адвокатів (с. 20 дисертації).

Про достатню глибину вивчення дисертантом предмету дослідження свідчить список з 310 використаних наукових, нормативних, правозастосовних та інформаційних джерел.

Достовірність, повноту та об'єктивність отриманих результатів у значній мірі забезпечило використання автором комплексу загальнонаукових та спеціальних методів, що демонструє належний рівень оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Діалектичний метод – як загальний метод наукового пізнання дійсності використовувався у роботі на усіма частинами

дослідження. Порівняльно-правовий метод – при дослідженні досвіду правотворчості та правозастосовної практики щодо надання доступу до матеріалів досудового розслідування у кримінальному процесі в Україні та зарубіжних країнах (підрозділи 1.2, 1.4); прогностичний метод використано під час дослідження теоретичних і правових аспектів доступу до матеріалів досудового розслідування у кримінальному провадженні, що уможливило виявлення тенденцій розвитку вітчизняного законодавства (розділи 1 – 3); метод правового моделювання дав змогу спроектувати пропозиції щодо змін до КПК України (розділи 1 – 3); метод узагальнення застосовано при підведенні підсумків за результатами дослідження окремих проблем, що стосуються доступу до матеріалів досудового розслідування в кримінальному провадженні (розділи 1 – 3); системно-структурний метод дослідження забезпечив комплексне вивчення проблемних питань визначення структурних елементів інституту доступу до матеріалів досудового розслідування (розділи 1 – 3); соціологічний та статистичний методи використані для збирання, аналізу та узагальнення емпіричних матеріалів дослідження, серед яких офіційні дані судової статистики, рішення Європейського суду з прав людини, узагальнення судової практики, рішення національних судів України, матеріали з Єдиного державного реєстру судових рішень, анкетування респондентів. Гносеологічний та аксіологічний підходи створили підґрунтя до дослідження правової природи інституту доступу до матеріалів досудового розслідування з акцентуацією на значення прав і законних інтересів осіб, чиїх інтересів торкається ця процесуальна дія, відповідних гарантій їх реалізації, а також створення відповідних умов для реалізації сторонами та іншими учасниками кримінального провадження своїх прав та законних інтересів (підрозділ 1.2, 1.3, розділи 2 – 3) (с. 19-20 дисертації).

З урахуванням визначеного, можна стверджувати про те, що наукові положення і висновки, сформульовані у дисертації, є належним чином обґрунтованими та достовірними.

Оцінка новизни представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень та рівня виконання поставленого наукового завдання.

Дисертація є комплексною науковою працею, в якій отримано нові результати у вигляді наукових висновків щодо доступу до матеріалів досудового розслідування. До положень, що можуть претендувати на наукову новизну, на погляд офіційного опонента, серед іншого слід віднести такі:

- запропоновано дефініцію «матеріали досудового розслідування» якими є сукупність інформації, доказів та джерел доказів та процесуальних документів, які перебувають у розпорядженні органу досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань або винесення постанови про початок досудового розслідування у порядку, встановленому статтею 615 КПК України, та збираються з метою з'ясування обставин вчинення кримінального правопорушення та зберігаються до направлення до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності, клопотання про закриття кримінального провадження;

- виділено форми доступу до матеріалів досудового розслідування, які класифіковано за окремими підставами, а також виокремлено складові елементи доступу до матеріалів досудового розслідування: 1) умови надання доступу до матеріалів досудового розслідування; 2) підстави надання доступу до матеріалів досудового розслідування; 3) процесуальна процедура (порядок) надання доступу до матеріалів досудового розслідування; 4) суб'єкти, які беруть участь у здійсненні доступу до матеріалів досудового розслідування; 5) процесуальні документи, що надаються для доступу до матеріалів досудового розслідування, їх форма і зміст;

- удосконалено теоретичне положення про необхідність надання права на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування стороні захисту, у разі

наявності підстав для прийняття рішення про закриття кримінального провадження з будь-яких підстав у випадках передбачених 284 КПК;

- удосконалено теоретичні положення, що стосуються оптимізації процедури ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення, шляхом обґрунтування необхідності в ч. 1 ст. 221 КПК України, в переліку осіб, які мають таке право, вказати й іншу особу, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування;

- надано подальшого розвитку положенню щодо необхідності відображення у положеннях КПК України права потерпілого знати про закінчення досудового розслідування у випадку звернення з клопотанням про закриття кримінального провадження щодо підозрюваного з підстави, передбаченої пунктом 4-1 частини першої статті 284 КПК та врахування його думки щодо можливості закриття кримінального провадження.

Крім того, ряд інших наукових положень, які сформульовані в дисертації (с. 21-23), удосконалюють сучасне наукове знання про доступ до матеріалів кримінального провадження.

Поставлене наукове завдання виконане на належному рівні, оскільки дисертація містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання – отримання наукового результату у вигляді теоретично обґрунтованих положень щодо доступу до матеріалів досудового розслідування, а також формування на цій основі науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства і практики його застосування.

Оцінка змісту дисертації та її оформлення. Дисертація характеризується логічним змістовним наповненням відповідно до плану, структура якого забезпечує комплексність та системність опрацювання обраної теми.

Розділ 1 «Теоретико-методологічна характеристика доступу до матеріалів досудового розслідування» складається із 4-х підрозділів.

У підрозділі 1.1 «Стан дослідження проблематики доступу до матеріалів досудового розслідування у кримінальній процесуальній діяльності» здійснено огляд ключових робіт, пов'язаних із питанням доступу до матеріалів досудового розслідування, що дало автору можливість дійти переконання щодо того, що питанню дослідження проблематики доступу до матеріалів досудового розслідування у кримінальній процесуальній діяльності увага науковців присвячувалась переважно при розгляді окремих проблем реалізації кримінальних процесуальних норм, які регулюють порядок досудового розслідування. Серед науковців та практиків значна увага приділялася питанням визначення та характеристики закінчення досудового розслідування, загальним положенням досудового розслідування, окремим питанням реалізації учасниками своїх прав у кримінальному провадженні, при дослідженні яких науковці торкалися окремих проблем ознайомлення з матеріалами досудового розслідування (с. 25). Водночас, як основні проблеми у цьому питанні автором названо фрагментарність дослідження та застарілість певних доктринальних положень (с. 33-34).

У підрозділі 1.2. «Поняття та форми доступу до матеріалів досудового розслідування» дисертантом проведено детальний аналіз норм КПК, на підставі чого зроблено висновок, відповідно до якого доступ до матеріалів досудового розслідування може надаватись різним учасникам кримінального провадження, залежно від їхнього процесуального статусу та їхньої участі у процесуальних діях. Так підозрюваному обвинуваченому, їхнім законним представникам та захисникам, представнику юридичної особи надається право ознайомлюватись з усіма матеріалами досудового розслідування як до його завершення в порядку ст. 221 КПК так і по його завершенню в порядку ст. 290 КПК. Що стосується інших учасників, то вони мають право на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування лише в межах їхньої участі у конкретних процесуальних діях (с. 44).

Підрозділ 1.3 «Суб'єкти доступу до матеріалів досудового розслідування» відображає результати авторського наукового пошуку у сфері проблематики, пов'язаної із правовим статусом учасників кримінального провадження в контексті

реалізації права на доступ до матеріалів досудового розслідування. Здійснивши аналіз чинного законодавства, автор пропонує коло суб'єктів кримінального провадження, які мають право доступу до матеріалів досудового розслідування, поділити на три групи залежно від їх процесуального статусу: 1) сторони кримінального провадження, участь яких виражається у здійсненні таких процесуальних дій, сукупність яких утворює кримінальне провадження; 2) учасники, які мають власний інтерес: потерпілий, його представник та законний представник, цивільний позивач, його представник та законний представник, цивільний відповідач та його представник, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, третя особа, щодо майна якої вирішується питання про арешт, інша особа, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, особа, стосовно якої розглядається питання про видачу в іноземну державу (екстрадицію), заявник, у тому числі викривач, особа, стосовно якої надійшло прохання Міжнародного кримінального суду про співробітництво; 3) учасники, які відіграють допоміжну роль свідок та його адвокат, понятий, заставаодавець, перекладач, експерт, спеціаліст (с. 65).

Підрозділ 1.4 «Право на доступ до матеріалів досудового розслідування як стандарт належної правничої допомоги» спрямований на розкриття обраної автором тематики дослідження в контексті конвенційного права на правову допомогу, зокрема через призму його реалізації у країнах Європи та США. Варто погодитись із автором у тому, що проведений аналіз досвіду зарубіжних країн щодо регламентації інституту надання доступу до матеріалів кримінального провадження, вказує на індивідуальний підхід до цієї процедури, проте всі їх позиції зводяться до належного механізму відкриття матеріалів досудового розслідування, що є однією із складових забезпечення підозрюваному права на справедливий суд. При цьому право підозрюваного на ознайомлення з матеріалами кримінального досудового розслідування не носить абсолютного характеру, і на розсуд сторони обвинувачення може бути обмежене. Водночас, обмеження доступу обвинуваченого до переданих до суду матеріалів справи не повинне

жодним чином перешкоджати тому, аби елементи доказової бази були надані йому до початку судових дебатів, щоб він міг за допомогою адвоката сформулювати зауваження щодо них у своєму виступі. При цьому Обвинувачений не обов'язково повинен особисто мати доступ до матеріалів справи, достатньо, аби він був ознайомлений з ними за допомогою представників (с. 75-76)

Розділ 2 «Доступ до матеріалів досудового розслідування сторони захисту» складається із чотирьох підрозділів.

Підрозділ 2.1 «Доступ до матеріалів досудового розслідування у порядку ст. 221 КПК України» відображає дослідницьку роботу автора, яка в результаті приводить його до висновку про те, що «системний аналіз змісту ст.221 КПК України в контексті положень ст.ст.222 КПК України свідчить, що право сторони захисту на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування не передбачає обов'язок сторони обвинувачення надати стороні захисту всі матеріали кримінального провадження, при цьому стороні обвинувачення надано право самостійно визначати перелік матеріалів досудового розслідування, ознайомлення з якими на певній стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню. Таким чином, сторона захисту може повноцінно реалізувати право щодо ознайомлення з усіма матеріалами досудового розслідування лише під час відкриття матеріалів кримінального провадження в порядку ст. 290 КПК» (с. 106). У цьому ключі автор також пропонує власне бачення нормативної регламентації судового контролю за реалізацією права на ознайомлення із матеріалами досудового розслідування.

Підрозділ 2.2 «Доступ до матеріалів досудового розслідування у порядку ст. 290 КПК України». Відображує результати дослідження проблематики процедури відкриття матеріалів наприкінці стадії досудового розслідування. В результаті автор доходить висновку про те, що застосування ст. 290 КПК України вказує на проблемність і недостатню врегульованість у сформованій практиці питання щодо порядку визначення періоду ознайомлення з матеріалами досудового розслідування сторонами кримінального провадження, встановлення

моменту його початку та закінчення, й, відповідно, невизначеність питання обрахування строків досудового розслідування. Саме момент фактичного надання стороною обвинувачення стороні захисту доступу до матеріалів досудового розслідування та забезпечення реальної можливості ознайомитися має бути вирішальним у визначенні строку, який не зараховується до строку досудового розслідування, передбаченого ст. 219 КПК (с. 156).

У підрозділі 2.3 «Доступ до матеріалів досудового розслідування у кримінальному провадженні, яке містить відомості, що становлять державну таємницю» автор детально аналізує процедуру отримання допуску до державної таємниці адвокатом, що надає можливість дійти висновку, про значну тривалість таких процедур. Відповідно, з метою нормативного врегулювання права підозрюваного, його захисника та законного представника мати достатній час та можливості для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження автор надає власні пропозиції щодо нормативного вирішення цього питання (с. 138), які виглядають досить слушними і переконливими.

У підрозділі 2.4 «Кримінальні процесуальні наслідки незабезпечення доступу до матеріалів досудового розслідування» автор виокремлює та детально аналізує три ключові різновиди порушень, при наданні доступу до матеріалів досудового розслідування, які призводять до визнання доказів не допустимими: (а) не відкриття усіх матеріалів, які були у стороні обвинувачення; (б) відкриття матеріалів кримінального провадження з порушенням вимог ч.9 ст.290 КПК; (в) відкриття матеріалів кримінального провадження з порушенням вимог ч.1 ст.290 КПК. За результатами аналізу, здобувачем наводяться науково-обґрунтовані аргументи щодо визначення можливих шляхів вирішення виявлених проблем.

Розділ 3 «Доступ до матеріалів досудового розслідування сторони обвинувачення та інших учасників кримінального провадження» складається із 4-х підрозділів.

Підрозділ 3.1 «Доступ до матеріалів досудового розслідування прокурора, слідчого» містить детальний аналіз судової практики, яка в тому чи іншому ракурсі

торкалась питання відкриття матеріалів стороною захисту. У цьому контексті цілком слушними видаються позиції автора щодо того, що не допустимість відомостей, що містяться в матеріалах сторони захисту, як доказів, не може бути застосована, якщо невиконання стороною захисту вимог ч. 6 ст. 290 КПК України стало наслідком неподання прокурором запиту про надання стороною захисту доступу. Крім того, вручення чи направлення запиту прокурора має бути підтверджений доказами, а не бути формально оформленим в матеріалах кримінального провадження (с. 168).

За результатами аналізу проблематики доступу до матеріалів досудового розслідування потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача (*підрозділ 3.2 із відповідною назвою*) автором сформульовано науково-обґрунтований висновок про те, що необхідно враховувати не лише письмову думку потерпілого, а й передбачити право потерпілого або його представника на ознайомлення з матеріалами кримінального провадження перед направленням до суду клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності. У зв'язку з чим автором запропоновано частину 3 статті 286 КПК України викласти в наступній редакції: «Перед направленням клопотання до суду прокурор зобов'язаний ознайомити потерпілого, його представника, законного представника з матеріалами досудового розслідування та клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності та з'ясувати їх думку щодо можливості звільнення підозрюваного від кримінальної відповідальності, про що скласти відповідний протокол» (с. 210-211).

Підрозділ 3.3. «Доступ до матеріалів досудового розслідування представника юридичної особи щодо якої здійснюється провадження, третьої особи щодо майна якої вирішується питання про арешт, іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування» містить низку цікавих висновків та пропозицій щодо шляхів вирішення проблем доступу до матеріалів досудового розслідування зазначеними категоріями учасників кримінального провадження. Серед іншого, привертає увагу висновок автора

стосовно потреби узгодження норми КПК щодо відкриття представнику юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження матеріалів досудового розслідування під час реалізації положень ст. 290 КПК. Так, відповідно до п.2 ч. 4 ст. 64-1 КПК представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження має право вимагати відкриття матеріалів згідно із статтею 290 КПК. У п. 7 ст. 290 КПК визначено, що прокурор або слідчий за його дорученням повідомляє представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, після чого останній має право ознайомитися з ними за правилами, викладеними в цій статті. В той же час вказаний учасник відноситься до сторони захисту, і відповідно повинен мати право на доступ до матеріалів на тих самих підставах, що і сторона захисту (с. 190).

У підрозділі 3.4 «Доступ до матеріалів досудового розслідування осіб, які здійснюють допоміжну кримінально-процесуальну функцію» увагу зосереджено на процедурних аспектах доступу до матеріалів досудового розслідування такими учасниками, як заявник (у тому числі викривач), свідок та його адвокат, понятий, заставодавець, перекладач та ін. Зокрема, слухним виглядає авторський погляд, відповідно до якого у разі відмови сторони обвинувачення у наданні стороні захисту матеріалів необхідних для проведення експертизи, необхідно звертатись до слідчого судді з клопотанням про надання тимчасового доступу до речей і документів в порядку ст. ст. 159-165 КПК (с. 208). Варто погодитись також і з думкою автора щодо того, що на законодавчому рівні у ст. 221 КПК заявник не згаданий серед учасників з правом на ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення і ця ситуація потребує виправлення шляхом надання заявнику права заявляти відповідне клопотання із можливістю оскарження результатів його розгляду до слідчого судді (с. 205).

Дисертація виконана українською мовою. Стиль викладення матеріалу – науковий.

Позитивно оцінюючи в цілому представлене дослідження, все ж варто відзначити, що воно містить окремі положення та висновки, які мають дискусійний характер чи вимагають додаткового обґрунтування під час захисту.

1. На с. 21 автором наведено власну дефініцію поняття «доступ до матеріалів досудового розслідування» під яким запропоновано розуміти «передбачені кримінальним процесуальним законодавством сукупність прав, обов'язків та повноважень учасників кримінального провадження, спрямованих на отримання ними інформації про хід та результати досудового розслідування в межах, необхідних для реалізації таких прав, обов'язків та повноважень». На погляд офіційного опонента, коректність такого визначення є дещо спірною, оскільки дефініція нагадує «замкнене коло»: із запропонованого визначення слідує, що існує певна сукупність прав, обов'язків та повноважень, які спрямовані на те, щоб забезпечити реалізацію цих же самих прав, обов'язків та повноважень. У цьому контексті виникає запитання: чи не доцільніше було б визначати поняття «доступ до матеріалів досудового розслідування» не як «сукупність прав, обов'язків та повноважень», а як, наприклад, «регламентовану нормами КПК процедуру»?

Більше того, у певний дисонанс із запропонованим визначенням «доступу до матеріалів досудового розслідування» входить наступне положення наукової новизни. Автор пропонує визначати складові елементи доступу до матеріалів досудового розслідування, до числа яких відносить такі: 1) умови надання доступу до матеріалів досудового розслідування; 2) підстави надання доступу до матеріалів досудового розслідування; 3) процесуальна процедура (порядок) надання доступу до матеріалів досудового розслідування; 4) суб'єкти, які беруть участь у здійсненні доступу до матеріалів досудового розслідування; 5) процесуальні документи, що надаються для доступу до матеріалів досудового розслідування, їх форма і зміст (с. 21). Водночас, якщо виходити з того, що «доступ до матеріалів досудового розслідування – це сукупність прав, обов'язків та повноважень учасників кримінального провадження», то усі вищенаведені елементи є й елементами прав,

обов'язків і повноважень, що, на погляд офіційного опонента, є доволі дискусійним.

2. На с. 97 міститься твердження щодо того, що «з огляду на системний аналіз положень КПК, до завершення досудового розслідування заборонений доступ до матеріалів щодо проведення НСРД (ч.1 ст. 254 КПК)». Однак, вказаний підхід залишає поза увагою той факт, що доволі часто розсекречені протоколи НСРД на стадії досудового розслідування використовуються для обґрунтування клопотань про застосування запобіжних заходів та інших заходів забезпечення, що у свою чергу передбачає ознайомлення із ними сторони захисту до завершення досудового розслідування.

3. На с. 104 автором зазначено: «В цілому підтримуючи вказану позицію [позицію щодо судового контролю за рішенням слідчого, прийнятим у порядку ст. 221 КПК – уточнення моє – І.Т.], вважаємо, що для того щоб були законні підстави оскаржити рішення слідчого, прокурора про відмову у задоволенні клопотання про ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення необхідно передбачити обов'язок для слідчого винести таке рішення. У разі повної або часткової відмови в задоволенні клопотання слідчий, прокурор зобов'язаний скласти мотивовану постанову, в якій має обґрунтувати прийняте рішення». Однак, на погляд офіційного опонента, реалізація цієї пропозиції призведе до дублювання вже існуючих положень КПК. Зокрема, відповідно до чинної редакції ч. 2 ст. 220 КПК, яка регламентує порядок заявлення і розгляду клопотань, – «про повну або часткову відмову в задоволенні клопотання виноситься вмотивована постанова, копія якої вручається особі, яка заявила клопотання».

4. На с. 105-106 автором викладена пропозиція «доповнити ст. 221 КПК пунктом 4 в наступній редакції: "4. Слідчий, дізнавач, прокурор зобов'язані розглянути клопотанням сторони захисту, потерпілого і його представника чи законного представника, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час

досудового розслідування, або її представника про надання їм матеріалів досудового розслідування для ознайомлення в строк не більше трьох днів з моменту подання і задовольнити його повністю або частково, за наявності відповідних підстав про що вноситься вмотивована постанова"». На погляд офіційного опонента, запропонована редакція викликає низку запитань:

а) чи не дублюватиме це положення у певній частині (зокрема, щодо строків розгляду клопотання, можливих варіантів рішення, випадків винесення постанови тощо) нормативні приписи ст. 220 КПК?;

б) чому автор пропонує надати слідчому, дізнавачу, прокурору лише два варіанта рішення – «задовольнити клопотання повністю або частково» і не згадує такого варіанту рішення як «відмовити у задоволенні такого клопотання»?;

в) чому, на думку автора, в разі повного задоволення клопотання має вноситися відповідна вмотивована постанова? Чи є у цьому доцільність і чи не суперечить це положенням ч. 2 ст. 220 КПК, відповідно до якої така постанова має вноситися лише у разі прийнятті рішення про повну або часткову відмову в задоволенні клопотання?

Проте наведені зауваження мають дискусійний характер, можуть слугувати підґрунтям для наукової полеміки під час публічного захисту дисертації та не знижують наукову цінність дослідження.

Відображення наукових положень в опублікованих працях. Результати дослідження відображені у 6 публікаціях, з яких: 4 статті (3 – у наукових журналах, визначених МОН України як фахові видання з юридичних наук; 1 – у зарубіжному виданні) і тези 2-х доповідей на науково-практичних конференціях.

Відсутність конфлікту інтересів. Офіційний опонент не має реального чи потенційного конфлікту інтересів щодо здобувача та/або його наукового керівника.

ВИСНОВОК: дисертація Жовтана Юрія Валерійовича «Доступ до матеріалів досудового розслідування: теорія і практика» є самостійною,

комплексною, завершеною працею, що містить нові науково обгрунтовані результати проведених досліджень, які розв'язують конкретне наукове завдання – отримання наукового результату у вигляді теоретично обгрунтованих положень щодо доступу до матеріалів досудового розслідування у кримінальному провадженні, а також формування науково обгрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення чинного законодавства і практики його застосування у цій сфері. Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Жовтан Юрій Валерійович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент

доктор юридичних наук, професор,
т.в.о. завідувача кафедри
кримінального права та
кримінально-правових дисциплін
Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

Іван ТІТКО

Підпис	<i>Жовтан Юрій</i>
Засвідчую	<i>Тітко Іван</i>
Нач. ВК	<i>15.01.2024</i>